

С.Б. ПРОСЯНИЙ, Й.З. СІРАЦЬКИЙ

**ДИНАМІКА РОСТУ МАТКИ ТІЛЬНИХ КОРІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ
РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ**

Для дослідів за принципом аналогів сформовано чотири групи корів по 15 голів в кожній: перша (контрольна) — плоди чистопородних чорно-рябих корів; друга (дослідна) — плоди генотипу 5/8 Ч × 3/8 Г; третя (дослідна) — плоди генотипу 7/16 Ч × 9/16 Г і четверта (дослідна) — плоди 5/16 Ч × 11/16 Г. Умови годівлі та утримання тварин однакові. З кожної групи забивали по 5 голів на третьому місяці тільності, 5 — на п'ятому і 5 — на сьомому місяці тільності.

У результаті проведених досліджень встановлено, що маса матки корів другої групи у 3-місячному віці плодів була на 14,57 %, третьої — на 8,04 і четвертої — на 18,59 % вищою порівняно із тваринами першої групи. Різниця за масою матки у 3-місячному періоді тільності між тваринами першої та другої і першою та четвертою групами вірогідна. Спостерігалася тенденція до збільшення маси матки у зв'язку із збільшенням кровності за голштинською породою. На п'ятому місяці тільності маса матки у корів другої групи була вищою на 4,65 %, третьої — на 1,09 і четвертої — на 9,67% порівняно із тваринами першої групи. У 7-місячному віці тільності у корів другої групи маса матки на 10,0%, третьої — на 2,88 і четвертої — на 9,33 % більша порівняно з коровами першої групи. Маса матки у корів першої групи з 3 до 5 місяця тільності збільшилася у 5,51 рази, другої — у 5,03, третьої — у 5,15 і четвертої — у 5,09 рази, а з 5 до 7 місяця тільності — відповідно у 2,38; 2,51; 2,45 і 2,37 рази, а за період з 3 до 7 місяця тільності — відповідно у 13,09; 12,63; 12,63 і 12,08 раз.

© С.Б. Просяний, Й.З. Сірацький, 2001

Довжина матки на третьому місяці тільності у корів другої групи була більшою на 4,80%, третьої — на 1,24 і четвертої — на 3,20 % порівняно з коровами першої групи, на п'ятому місяці тільності — відповідно на 4,47; 2,71 і 5,28 % і на 7-му місяці тільності — відповідно на 0,75; 3,02 і 5,40 %. Довжина матки у корів першої групи за період з 3 до 5 місяця тільності збільшилася у 1,74 рази, другої — в 1,74, третьої — в 1,77 і четвертої — в 1,78 рази, з 5 до 7 місяців тільності — відповідно у 2,02; 1,95; 2,03 і 2,03 рази і за період з 3 до 7 місяця тільності — відповідно у 3,52; 3,37; 3,58 і 3,60 рази.

Ширина матки на третьому місяці тільності у корів другої групи була вищою на 5,76 %, третьої — на 4,12, четвертої — на 8,7 %, ніж у корів першої групи, на 5 місяці тільності — відповідно на 6,54, 2,62 і 6,70 % і на сьомому місяці тільності — відповідно на 5,20; 1,82 і 3,35 %. Ширина матки у корів першої групи за період з 3 до 5 місяця тільності збільшується у 2,62 рази, другої — у 2,64, третьої — у 2,58 і четвертої — у 2,57 рази, з п'ятого до сьомого місяця тільності — відповідно в 1,58; 1,56; 1,57 і 1,53 рази та з 3 до 7 місяця тільності — відповідно у 4,14; 4,12; 4,05 і 3,93 рази.

Кількість алантоїсної рідини за період з 3 до 5 місяця тільності збільшилася у корів першої групи у 2,89 рази, другої — у 3,77, третьої — у 3,87 і четвертої — у 2,94 рази, з 5 до 7 місяця тільності — відповідно у 1,65; 1,50; 1,36 і 1,47 рази і з 3 до 7 місяця тільності — відповідно у 4,76; 5,67; 5,29 і 4,33 рази. Кількість амніотичної рідини з 3 до 5 місяця тільності збільшилась у корів першої групи у 5,64 рази, другої — у 6,31, третьої — у 5,91 і четвертої — у 5,58 рази, з 5 до 7 місяця тільності — відповідно в 1,53; 1,60; 1,33 і 1,26 рази і з 3 до 7 місяця тільності — відповідно у 8,63; 10,12; 7,86 і 7,06 рази.

Таким чином, ріст маси та лінійних розмірів матки в ембріональний період проходить з різною інтенсивністю. Збільшення алантоїсної і амніотичної рідини у корів інтенсивніше проходить з 3 до 5 місяця тільності порівняно з періодом з 5 до 7 місяця тільності.